Kūrybiškumo kompetencija

PASIRUOŠIMAS ATNAUJINTO UGDYMO TURINIO PROGRAMŲ DIEGIMUI

- Intelekto tyrinėtojas J.P. Giuldorfas išskyrė keturis kūrybiškumo veiksnius:
- Mąstymo lankstumą, sugebėjimą lengvai pertvarkyti turimą patirtį, keisti savo požiūrį, lūkesčius ir nuostatas.
- Mąstymo sklandumą – kaip labai laisvą naujų idėjų kūrimą.
- Originalumą, pagrįstą tolimomis asociacijomis.
- Detalumą bei išbaigtumą.

MITAI

- Kūrybiškumą lengva atpažinti...
- Kūrybiškumas ugdomas menų dalykų pamokos...
- Svarbiausia procesas, o ne rezultatas...
- Viskas, ką mokiniai sukuria, yra kūrybiška...
- „Pirmiausia išmoksime, po to kursime“...
- Kūrybai žinių nereikia...
- Kūryba yra smagus laiko leidimo būdas...

- „Kūryba gimsta chaose“
- „Specialistai retai būna kūrybiški“
- „Jauni žmonės kūrybiškesni“
- „Kūrybiški žmonės – visuomenės autsaideriai“
- „Aš ir taip esu kūrybiškas, jokios technikos man nereikalingos“

- KŪRYBA TAI NĖRA KAŽKOKS PROCESAS AR VEIKSMAS – KŪRYBA TAI NUOSTATA BŪTI KŪRYBIŠKU VISOSE SAVO VEIKLOS SRITYSE.

Idėjų generavimo technikos

- Spontaniškos asociacijos
- Minčių žemėlapis
- Modeliavimas
- Smegenų šturmas
- Hipotezės
- Atminties paieškos
- Priverstinės asociacijos
- Kas būtų, jeigu…

KŪRYBIŠKUMO RŪŠYS

- Individualus
- Grupinis – idėjų generatorius, įgyvendintojas, kritikas, analitikas, entuziastas.
- Bendruomeninis
- Tarpkultūrinis
- Atlikėjiškas, https://www.youtube.com/watch?v=H4R4JZXLm_A
- Empatinis
- Racionalus

Kūrybinis mąstymas

- Kūrybinis mąstymas - idėjos, kūrybos produktas, vertinimas.
- Kūrybos procesas – kaip pradėjo darbą, kaip dirbo, kaip sekėsi, kaip išbaigė, kaip sugebėjo pristatyti.
- Kūrybiška asmenybė – nestandartinis mąstymas.
- Kūrybiniai gebėjimai – kiek turi įgūdžių, galių, valios, susikaupimo...

Kaip atpažinti kūrybišką žmogų?

- Turi savo nuomonę, argumentuoja
- Atranda sąsajas, įžvelgia
- Siūlo, kelia idėjas
- Nebijo rizikuoti ir klysti
- Savarankiškai, pasitikinčiai, drąsiai

„Siekis būti teisiam ir pripažinti tik vieną tiesą užkerta kelią naujoms idėjoms.“

„Kūrybinis mąstymas susijęs su įsigalėjusių šablonų griovimu ir sugebėjimu į viską pažvelgti kitu kampu.“

„Kūrybiškumas yra visų svarbiausias žmogaus išteklius.“

„Mąstymas – tai įgūdis, kurį reikia nuolat tobulinti.“

Edvardas de Bono

- **Kūrybiškumo kompetencija** – **gebėjimas** tyrinėti, generuoti, kurti, vertinti sau ir kitiems reikšmingas kūrybines idėjas, produktus, problemų sprendimus.

Kūrybiškumo kompetencija

Tyrinėjimas	**Įžvelgia, identifikuoja problemas ir kūrybines galimybes.**
	Renka, sieja ir kritiškai vertina kūrybai reikalingą informaciją.
	Dalinasi žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi.
Generavimas	Generuoja įvairias, originalias idėjas ar problemų sprendimus.
	Idėjas, galimybes, būsimus veiksmus apsvarsto iš skirtingų perspektyvų.
	Pasirenka reikšmingas sau ir kitiems kūrybines idėjas ar sprendimus.
Kūrimas	Kuria savarankiškai, nebijo rizikuoti ir klysti.
	Lanksčiai naudoja kūrybos būdus ir priemones.
	Kuria, tobulina ir pristato naujus produktus.
	Etiškai veikia kurdamas vienas ar kartu su kitais, dalinasi kūrybos rezultatais.
Vertinimas ir refleksija	Vertina produkto ar sprendimo naujumą, išbaigtumą, integralumą.
	Vertina produkto ar sprendimo vertingumą sau ir kitiems.
	Apmąsto, vertina savo ir kitų kūrybos proceso žingsnius.

Kūrybiška asmenybė

Tyrinėjimas	**Įžvelgia, identifikuoja problemas ir kūrybines galimybes.**
	Renka, sieja ir kritiškai vertina kūrybai reikalingą informaciją.
	Dalinasi žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi.
Generavimas	Generuoja įvairias, originalias idėjas ar problemų sprendimus.
	Idėjas, galimybes, būsimus veiksmus apsvarsto iš skirtingų perspektyvų.
	Pasirenka reikšmingas **sau ir kitiems kūrybines idėjas ar sprendimus.**
Kūrimas	Kuria savarankiškai, **nebijo rizikuoti ir klysti.**
	Lanksčiai naudoja kūrybos būdus ir priemones.
	Kuria, tobulina ir pristato naujus produktus.
	Etiškai veikia kurdamas **vienas ar kartu su kitais**, dalindamasis kūrybos rezultatais.
Vertinimas ir refleksija	Vertina produkto ar sprendimo naujumą, išbaigtumą, integralumą.
	Vertina produkto ar sprendimo vertingumą sau ir kitiems.
	Apmąsto, vertina savo ir kitų kūrybos proceso žingsnius.

Kūrybiškos asmenybės bruožai

(MacKinnon, 1978)

- Aukštesnis nei vidutinis intelektas;
- Įžvalgumas, pastabumas ir smalsumas;
- Atvirumas patyrimui;
- Subalansuotumas;
- Mąstymo kompleksiškumas.

Kas yra kūrybos rezultatas?

- Objektas, reiškinys, idėja, modelis, sprendimas...
- Naujos priemonės, naujas būdas, naujas kontekstas, nauja idėja..

Kūrybiškumo lygiai

- Pritaikymas.
- Veikimas pagal taisykles.
- Naujų taisyklių kūrimas, savo „balso“ turėjimas.

Vertinimas ir refleksija

Vertina produkto ar sprendimo naujumą, išbaigtumą, integralumą.	**Vertina keliais aspektais... Išskiria, klasifikuoja pagal...**
Vertina produkto ar sprendimo vertingumą sau ir kitiems.	Vertina, kas jam... Vertina, kas ir kodėl kitiems...
Apmąsto, vertina savo ir kitų kūrybos proceso žingsnius.	Kas ir kodėl jam ir kitiems... Ką, kaip, kodėl reikėtų daryti...

Kaip (ar) reikia vertinti kūrybiškumą?

Tyrinėjimas	**Įžvelgia, identifikuoja problemas ir kūrybines galimybes.**
	Renka, sieja ir kritiškai vertina kūrybai reikalingą informaciją.
	Dalinasi žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi.
Generavimas	Generuoja įvairias, originalias idėjas ar problemų sprendimus.
	Idėjas, galimybes, būsimus veiksmus apsvarsto iš skirtingų perspektyvų.
	Pasirenka reikšmingas sau ir kitiems kūrybines idėjas ar sprendimus.
Kūrimas	Kuria savarankiškai, nebijo rizikuoti ir klysti.
	Lanksčiai naudoja kūrybos būdus ir priemones.
	Kuria, tobulina ir pristato naujus projektus.
	Etiškai veikia kurdamas vienas ar kartu su kitais, dalindamasis kūrybos rezultatais.
Vertinimas ir refleksija	Vertina produkto ar sprendimo naujumą, išbaigtumą, integralumą.
	Vertina produkto ar sprendimo vertingumą sau ir kitiems
	Apmąsto, vertina savo ir kitų kūrybos proceso žingsnius.

Kūrybiškumo kompetencija

- Gebėjimas tyrinėti, generuoti, kurti, vertinti sau ir kitiems reikšmingas kūrybines idėjas, produktus, problemų sprendimus.
- ...gebėjimas tyrinėti, generuoti, kurti, vertinti... *Įveiksminimas*
- ...sau ir kitiems reikšmingas... *Vertybiškumas*
- ...kūrybines idėjas, produktus, problemų sprendimus... *Rezultatyvumas*

DALYKU GRĮSTAS UGDYMO TURINYS

KOMPETENCIJOMIS GRĮSTAS UGDYMO TURINYS

Kuria skaitmeninį ornamentą su geometrinėmis figūromis.

Kūrybiškumo kompetencija

Skaitmeniniai gebėjimai

Dailės dalyko gebėjimai

Matematikos dalyko gebėjimai

UŽDAVINYS:

Kuria pasirinktu būdu (piešia, fotografuoja) skaitmeninį ornamentą iš geometrinių figūrų

Įvardija ornamentui būdingus bruožus pagal motyvą, pagal komponavimo būdą, pagal atlikimo techniką

Pažįsta geometrines figūras,
Įvardina geometrinėms figūroms būdingas savybes; tinkamai vartoja sąvokas: stačiakampis; nusako sąsajas su kitomis figūromis

SĖKMĖS KRITERIJAI:

Ką reiškia kuria? Iš ko mes pamatysime, įvertinsime, kad mokiniai KURIA?

- Siūlo kelias kūrybines idėjas ornamentui sukurti;
- Noriai dalijasi idėjomis;
- Pasirenka kūrybos būdą (piešia, rašo, fotografuoja, filmuoja);
- Numato kūrybos proceso žingsnius ir tikslingai jais seka;
- Kreipiasi pagalbos, kai jos reikia.

ARBA

- Laikosi kūrybinės veiklos susitarimų, tačiau nebijo juos koreguoti;
- Savarankiškai, poroje, grupėje atlieka užduotį;
- Sumanymus įgyvendina nuosekliai, iki galo;
- Kurdamas ir tobulindamas darbą, vengia pasikartojimo, kopijavimo;
- Paaiškina kūrybos produkto ar sprendimo vertingumą jam pačiam, pateikdamas kelis, skirtingo pobūdžio argumentus

Išeiginės išvis
keisfas dalykas.
Jos lyg ir yra,
bet jų jau nebėra.

Paršelis:

„Kaip rašosi meilė?“

Mikė Pūkuotukas:

„Meilės nereikia rašyti...

Ją reikia jausti“.

- Rytojaus nėra ! Aš tikrinau.
Atsikeli ir vėl šiandiena...
- Pūkuotuko išmintis -

– Kokie patys drąsiausi žodžiai, kuriuos esi ištaręs?, – paklausė Paršelis.
– Man reikia pagalbos, – atsakė Mikė Pūkuotukas.

PRATIMAI VAIZDINIO LAVINIMO MĄSTYMUI

- **Klausimai (reikia atsakyti taip arba ne ir įrodyti kodėl taip galvoji):**
- Ar visos žuvys plaukioja?
- Ar visada dieną šviesu?
- Kokių knygų neįmanoma skaityti?
- Ar visi medžiai turi lapus?
- Kokio maisto negali suvalgyti?
- Kokie paukščiai neskraido?
- Ar visada reikia eiti į darželį/mokyklą?
- Ar gali žmogus skraidyti?
- Ar visi žmonės gali vaikščioti?
- Ar visus plaukus reikia karpyti?

Atsakymų variantai

- Ar visos žuvys plaukioja? (neplaukioja – užšaldytos parduotuvėje, iškeptos, nupieštos)
- Ar visada diena šviesu? (gali būti tamsu, nes saulę uždengė debesys ir smarkiai lyja, gali būti poliarinė naktis)
- Kokių knygų neįmanomą skaityti? (negalima skaityti knygų, kurių neturi, knygų su piešiniais)
- Ar visi medžiai turi lapus? (lapų neturi spygliuočiai, medžiai žiema ir rudenį)
- Kokio maisto negali suvalgyti? (negali suvalgyti nupiešto maisto, maisto rodomo per televizorių, supuvusio)
- Kokie paukščiai neskraido? (neskraido pingvinai, stručiai, kivi, vištos; taip pat ir nupiešti paukščiai)
- Ar visada reikia eiti į darželį/mokyklą? (neiname į darželį/mokyklą per šventes, laisvadienius, kai sergame, kai išvažiuojame)
- Ar gali žmogus skraidyti? (gali skraidyti pvz. lėktuvu, sraigtasparniu, parasparniu)
- Ar visi žmonės gali vaikščioti? (vaikščioti negali kūdikiai, žmonės vežimėliuose)
- Ar visus plaukus reikia karpyti? (ne visus pvz. nereikia karpyti antakių ir blakstienų)